

ПРОГНОЗУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

**НЕСТЕРЧУК Тетяна, здобувачка вищої освіти
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок**

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Досліджено соціально-економічний розвиток Софіївської громади та проведено прогноз податкових надходжень на 2025–2029 роки методом лінійної регресії. Виявлено, що очікуване зростання доходів сприятиме реалізації соціально значущих проєктів, модернізації інфраструктури та ін., на основі механізмів співфінансування, зміцнюючи фінансову автономію громади.

Ключові слова: податкові надходження, місцевий бюджет, соціально-економічний розвиток, територіальна громада, фінансове планування, прогнозування.

Соціально-економічний розвиток територіальних громад є багатокомпонентним процесом, що охоплює формування конкурентоспроможної економіки, забезпечення належної якості життя населення, розвиток соціальної інфраструктури та раціональне використання місцевих ресурсів. В умовах децентралізації цей процес тісно пов'язаний із фінансовою спроможністю громад, оскільки саме фінансові ресурси визначають можливості органів місцевого самоврядування реалізовувати програми розвитку, задовольняти потреби населення та формувати стратегічні пріоритети. Ключовим інструментом у цьому контексті виступає місцевий бюджет, структура доходів і видатків якого безпосередньо відображає економічний потенціал громади [1].

У воєнний час досвід багатьох територіальних громад України засвідчує, що власні доходи бюджетів часто є недостатніми для повного забезпечення соціально-економічних потреб. Це зумовлює залежність від зовнішніх джерел фінансування: державних трансфертів, цільових субвенцій, міжнародної технічної допомоги та грантових програм. Софіївська територіальна громада [2] є характерним прикладом такої моделі розвитку. Залучення зовнішніх ресурсів дозволило їй реалізувати низку інфраструктурних та соціальних проєктів, що сприяють підвищенню рівня життя населення, якості освіти та модернізації

місцевої економіки. Однак орієнтація на зовнішнє фінансування створює ризики фінансової нестабільності у випадку скорочення або припинення доступу до таких ресурсів. Відповідно, важливим є прогнозування власних доходів громади, насамперед податкових, які становлять основу фінансової самостійності, адже їхній обсяг та динаміка залежать від розвитку місцевої економіки, рівня зайнятості населення, інвестиційної активності та ефективності адміністрування податків, а прогнозування дає змогу оцінити фінансові можливості громади й сформувані реалістичні плани розвитку на середньо- та довгострокову перспективу.

Для прогнозування податкових надходжень Софіївської територіальної громади на основі статистичних даних за 2020–2024 роки [3] було застосовано метод лінійної регресії. Вибір цього підходу обумовлений обмеженим часовим рядом спостережень, вираженою тенденцією до зростання та аналітичною прозорістю моделі, що забезпечує практичну придатність отриманих результатів для бюджетного планування. Високий рівень адекватності моделі ($R^2 = 0,945$) підтверджує надійність обраного підходу.

Таблиця 1 Податкові надходження Софіївської ТГ

Рік	Податкові надходження, млн грн.
2020	13,94
2021	25,22
2022	23,58
2023	32,26
2024	42,92

Джерело: сформовано автором на основі інформаційного джерела [3].

На основі даних Таблиці 1 було побудовано регресійну модель (Рис.1), яка дала змогу спрогнозувати показники на 2025–2029 роки.

Очікуване щорічне зростання податкових надходжень у межах 5–7 млн грн створює сприятливі фінансові умови для розвитку громади та реалізації ключових соціально-економічних ініціатив. Це дає змогу не лише фінансувати модернізацію інфраструктури, удосконалювати систему соціального забезпечення та стимулювати підприємницьку активність, а й залучати додаткові джерела фінансування через механізми співфінансування проєктів.

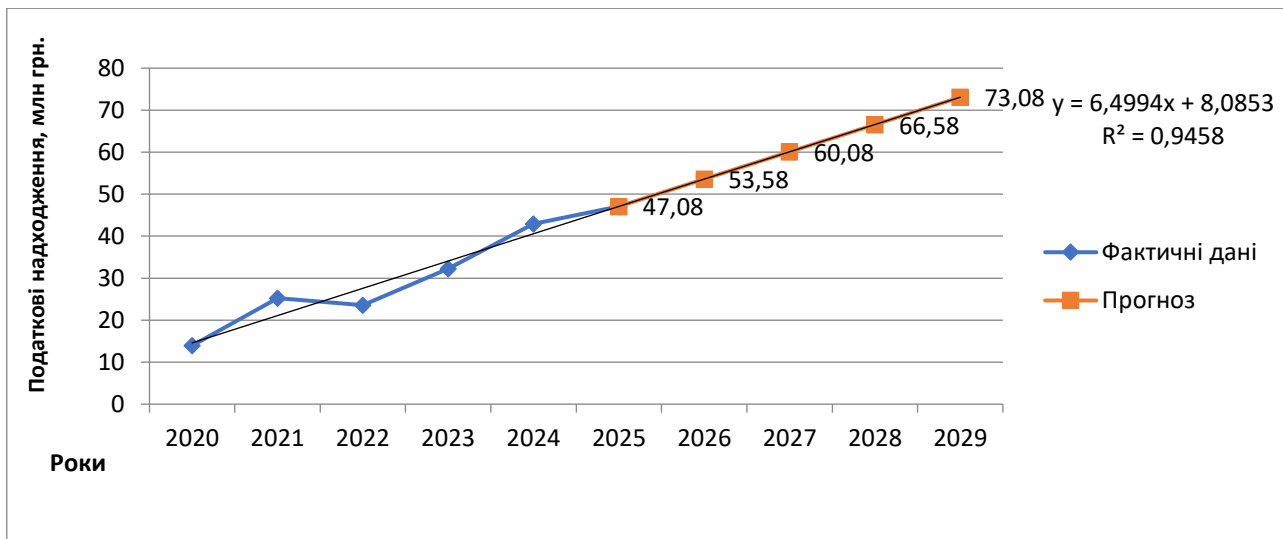

Рисунок 1 – Прогноз податкових надходжень Софіївської громади на 2025-2029 роки.

Джерело: сформовано автором на основі інформаційного джерела [3].

Таким чином, прогнозування податкових надходжень у Софіївській громаді не лише відображає поточну економічну динаміку, але й слугує інструментом зміцнення фінансової автономії та забезпечення умов для реалізації довгострокових соціально значущих проєктів.

Література:

1. Пронько Л. М., Затайдух К. Ю., Чорний Я. І. Економічний розвиток територіальних громад: сутність, особливості та стратегічні перспективи. *Економіка та суспільство*, 2024, Випуск №59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-65> (дата звернення: 27.09.2025).
2. Софіївська територіальна громада. URL: <https://sfotg.gov.ua/> (дата звернення: 27.09.2025).
3. Бюджет Софіївської сільської територіальної громади. URL: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/1454000000/info/profile> (дата звернення: 28.09.2025).

Abstract: The socio-economic development of the Sofiivska community was studied and a forecast of tax revenues for 2025–2029 was made using the linear regression method. It was found that the expected growth in revenues will contribute to the implementation of socially significant projects, infrastructure modernization, etc., based on co-financing mechanisms, strengthening the financial autonomy of the community.

Keywords: tax revenues, local budget, socio-economic development, territorial community, financial planning, forecasting.

Науковий керівник – ХИЛЬКО Іван,
старший викладач кафедри економічної кібернетики,
комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв